

JMÉNA (*Zuzana Jirchářová*)

Klip: Kultura

Předmět:

- český jazyk
- občanská výchova
- základy společenských věd
- dějepis

Věk:

- žáci ZŠ (6.-9.třída)
- žáci víceletých gymnázií (prima – oktáva)
- žáci čtyřletých gymnázií (1.-4.ročník)

Počet žáků:

- do 30 osob

Časový rozsah:

- 45 minut

Cíle:

- žák se naučí vnímat filmový materiál jako zdroj informací
- žák vylepší vnímání sama sebe - sebereflexe
- žák získá vědomí, že rozhodování a činy lidí nejsou založeny pouze na rozumových důvodech
- žák získá vědomí, že za pojmem holokaust se skrývají tragické osudy konkrétních lidí

Předpokládané hlavní znalosti a dovednosti žáků:

- základní komunikační dovednosti
- základní povědomí o holokaustu (možnost základního seznámení s touto problematikou v předcházející hodině)

Didaktická technika:

- DVD přehrávač nebo PC (případně notebook) s příslušným softwarem
- televizor nebo dataprojektor
- interaktivní tabule nebo obyčejná tabule či flipchart
- počítače s připojením na internet

Vyučovací prostředky:

- přiložené DVD (klip „Kultura“)
- internet

Příprava učitele:

- zhlédnutí klipu „Kultura“
- osvojení (zopakování si) základních znalostí problematiky holokaustu a terezínského ghetta
- příprava výše uvedené didaktické techniky a vyučovacích prostředků

Seznam použitých metod:

- výklad
- řízená diskuze
- multimediální výuka
- samostatná práce
- slovní výstupy

Mezioborové přesahy a vazby:

- český jazyk a literatura: komunikační a slohová výchova
- občanská výchova, základy společenských věd: rasismus, xenofobie, antisemitismus
- multikulturní výuka: výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech, ideologie
- dějepis: 30.-50.léta 20. století, evropské kořeny
- výtvarná výchova: evropské kulturní kořeny

Postup práce v hodině:

1/ Zahájení hodiny, formality, téma a cíl hodiny – 2 minuty

- formality, zápis do třídní knihy, apod.
- jednoduché seznámení žáků s tím, jak bude přibližně hodina probíhat

2/ Řízená diskuze a výklad na téma „vlastní jména“ – 10 minut

- učitel vyzve žáky, aby se zamysleli nad tím, co pro nás znamenají naše jména, jména našich blízkých a vůbec pro lidi jako takové. Položí jim následující otázky a zadá úkoly. Žáci si na papír, nebo do sešitu zapisují odpovědi: Kdo Vám vybral Vaše jméno? Co pojmenováváme, kromě lidí? Proč používáme zdobněliny? Proč používáme přezdívky? Napište jedno jméno a zamyslete se nad tím, kolik lidí, které znáte, ho nosí!
- učitel znovu jednotlivě opakuje otázky a ptá se žáků, jak na ně odpovídali. Dobrovolníci z řad žáků odpovídají

- učitel má krátký výklad o jménech, který si koncipuje podle svých priorit, invence a názorů

Pozn.: Učitel může vysvětlit žákům, že jména se liší regionálně, byť jsou si podobná (například Jan – John – Jean), i historicky, že obliba určitých jmen může být zapříčiněna politickou situací (např. dávání ruských jmen některým dětem po 2.sv.válce v ČSR), dobovou společenskou oblibou, přírodním a životním prostředím, může být dáno po nějaké slavné konkrétní osobě, nebo například v případě přeživších holokaustu po zahynulých rodinných příslušnících, kteří tím nově narozenými vlastně měli být nahrazeni. Vyjádří, že by určitě bylo zajímavé zjistit, která jména byla nejběžnější před sto lety, v minulém tisíciletí, v jiných státech (např. Vietnamu, Brazílii), apod. Inspiraci pro výklad lze nalézt v publikaci Knappová Miloslava: Jak se bude vaše dítě jmenovat? Academia, Praha 1996.

3 / Zhlédnutí klipu Kultura v terezínském ghettu a vyhledávání informací na internetu – 31 minut

- učitel vyzve žáky, aby si při sledování videoukázky – klipu pokusili zaznamenat co největší počet jmen (i příjmení), které v ní uslyší
- žáci zhlédnou klip „Kultura v terezínském ghettu” a dělají si poznámky dle zadání. Učitel si poznamenává jména a příjmení také
- po zhlédnutí klipu učitel vyzve dobrovolníky, aby na tabuli napsali jména, která slyšeli v ukázce
- žáci se rozdělí do dvojic
- učitel vyzve žáky, aby si vybrali dvě jména-příjmení konkrétních osob, která si zapsali a pokusili se ve dvojicích o nich najít na internetu informace (vyhledali je prostřednictvím jakéhokoliv vyhledávače), které si poznamenají

4/ Závěrečné shrnutí a zadání domácího úkolu – 2 minuty

- učitel shrne základní poznatky, které se týkají jmen. Může promluvit o tom, že ačkoliv se lidé podobají jmény, mají někdy i podobné, nicméně často i rozdílné osudy, které jsou zapříčiněny tím, kde jsme se narodili, kdy jsme se narodili, komu jsme se narodili, kde žijeme, atd.
- učitel se zeptá žáků, zda se již někdo z nich pokoušel zjistit prostřednictvím internetu, jestli má nějakého jmenovce, kterého ještě nezná. Vyjádřit skutečnost, že někdy pro ně může být velice zajímavé zjištění, v jakých souvislostech je jejich jmenovec na internetu zmíněn a jakou má profesi, pokud je již dospělý
- učitel zadá domácí úkol: „Ze zjištěných informací ke dvěma osobám, které jste vyhledali na internetu, se pokuste do sešitu napsat na 3-5 řádek slovníkové heslo.“